

13379 - “Yaratma da Emir de O'nun Hakkıdır.” İfadesinin Anlamı

Soru

Yüce Allah Şöyle Buyurur: “Bilin ki Yaratma da Emir de O'nun Hakkıdır. Alemlerin Rabbi Olan Allah, Yüce'dir.” Bu Ayetin Anlamı nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Şüphesiz her şeyi yüce Allah yaratmıştır. Gökleri ve yeri; bunların içindekilerini, üzerlerinde bulunan varlıkları ve aralarındaki katmanları O yaratmıştır. Parlak gezegenleri, parlayan yıldızları, yalçın dağları, çeşitli madenleri, farklı ağaçları, yararlı suları, çeşitli hayvanları, yenilenen rüzgarları, büyük melekleri, insanları, cinleri, kuşları, cansız varlıkları ve bitkileri; yüce Allah yaratmıştır.

Ayette şöyle geçer: “İşte Allah'ın yarattıkları! Haydi, Allah'ı bırakıp da taptıklarınızın yarattığını bana gösterin!” (Lokman 11)

Bu büyük yaratıklar, Yaradan'ın büyüklüğünü; çoklukları, Yaratan'ın kudretini; renkleri ve türleri, Yaratan'ın tecrübesini; işlev ve faydalarındaki farklılık ise Yaratan'ın hikmetini gösterir. Muhafazası ve tedbiri ise Yaratıcı'nın hayatına, ilmine, kudretine ve gücüne işaret eder. “Allah, kendisinden başka hiçbir ilâh olmayandır. Diridir, kayyumdur.” (Bakara 255)

Rabbimiz; her şeyi bilen, her şeyin sahibi ve her şeyi yaratandır.

“Şüphesiz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı gün içinde (altı evrede) yaratan ve Arş'a kurulan, geceyi, kendisini durmadan takip eden gündüze katan, güneşi, ayı ve bütün yıldızları da buyruğuna tabi olarak yaratan Allah'tır. Dikkat edin, yaratmak da, emretmek de yalnız O'na mahsustur.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'ın şanı yücedir.” (Araf 54)

Tüm noksanlardan münezzehe olan Allah, tüm güzel isim ve sıfatların sahibi olup onun dilediği olur dilemediği ise olmaz. Yerde ve gökte onu hiçbir şey aciz kılmaz. “Bir şeyi dilediği zaman, O’nun emri o şeye ancak “Ol!” demektir. O da hemen oluverir.” (Yasin 82)

Rabbimiz her şeye gücü yetendir, dilediğini dilediği gibi yaratır. “Allah, bütün canlıları sudan yarattı. İşte bunlardan bir kısmı karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayak üzerinde yürür, kimisi dört ayak üzerinde yürür. Allah, dilediğini yaratır. Çünkü Allah, her şeye hakkıyla gücü yetendir.” (Nur 45)

Rabbimiz, güç sahibi ve Azizdir. “Allah, gökleri görebileceğiniz direkler olmaksızın yarattı. Yeryüzüne de, sizi sarsmasın diye sabit dağlar yerleştirdi ve orada her türlü canlıyı yaydı. Gökten de yağmur indirip orada her türden güzel ve faydalı bitki bitirdik.” (Lokman 10)

Rabbimiz, her şeyi bilendir. “Göklerdeki ve yerdeki her şeyi Allah’ın bildiğini görmüyor musun? Üç kişi gizlice konuşmaz ki, dördüncüleri O olmasın. Beş kişi gizlice konuşmaz ki altıncıları O olmasın. Bundan daha az, yahut daha çok da olsalar, nerede olurlarsa olsunlar, O mutlaka onlarla beraberdir. Sonra onlara yaptıklarını Kıyamet günü haber verecektir. Allah, her şeyi hakkıyla bilir.” (Mucadele 7)

Rabbimiz, bizi ve rızığımızı yaratandır. “Ey insanlar! Allah’ın size olan nimetini hatırlayın. Allah’tan başka size göklerden ve yerden rızık veren bir yaratıcı var mı? O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O hâlde nasıl oluyor da haktan döndürülüyorsunuz?” (Fatır 3)

Rabbimiz, Latif ve Habir’dir. “(Lokmân, öğütlerine şöyle devam etti:) “Yavrum! Şüphesiz yapılan iş bir hardal tanesi ağırlığında olsa ve bir kayanın içinde, yahut göklerde ya da yerin içinde bile olsa, Allah onu çıkarır getirir. Çünkü Allah, en gizli şeyleri bilendir, (her şeyden) hakkıyla haberdar olandır.” (Lokman 16)

Rabbimiz, Alim ve Kadir’dir. “Göklerin ve yerin mülkü (hükümranlığı) Allah’ındır. O, dilediğini yaratır. Dilediğine kız çocukları, dilediğine erkek çocukları verir. Yahut o çocukları erkekler, dişiler olmak üzere çift verir, dilediği kimseyi de kısır yapar. Şüphesiz O, her şeyi hakkıyla bilendir, hakkıyla gücü yetendir.” (Şura 49-50)

Rabbimiz, Kerem sahibidir ve cömerttir. “Allah, yeryüzünü sizin için karar kılma yeri, göğü de binâ yapan; size şekil verip de şekillerinizi güzel kılan ve sizi temiz şeylerle rızıklandırandır. İşte Rabbiniz Allah! Âlemlerin Rabbi Allah ne yücedir!” (Mumin 64)

Rabbimiz, Hâkim ve Alimdir. “O, geceyi size bir örtü, uykuyu istirahat zamanı ve gündüzü de hareket ve çalışma vakti yapandır. O, rahmetinin önünde rüzgârları müjdeciler olarak gönderendir. Ölü toprağı canlandıralım, yarattıklarımızdan birçok hayvanları ve insanları sulayalım diye gökten tertemiz bir su indirdik.” (Furkan 47-49)

Rabbimiz, tüm insanlığı bir candan yaratmıştır. “Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da [104] eşini yaratan; ikisinden birçok erkek ve kadın (meydana getirip) yayan Rabbinize karşı gelmekten sakının...” (Nisa 1)

Rabbimiz güç ve kudret sahibidir. “Şüphesiz Allah, gökleri ve yeri, yok olup gitmesinler diye (kurduğu düzende) tutuyor. Andolsun, eğer onlar (yörüngelerinden sapıp) yok olur giderlerse, O’ndan başka hiç kimse onları tutamaz. Şüphesiz O, halîmdir (hemen cezalandırmaz, mühlet verir), çok bağışlayandır.” (Fatır 41)

Rabbimiz, her şeyi yaratmıştır. “Allah, her şeyin yaratıcısıdır. O, her şeye vekildir.” (Zümer 62)

Rabbimiz her şeyi kuşatmıştır. “Göklerdeki her şey, yerdeki her şey Allah’ındır. Allah, her şeyi kuşatıcıdır.” (Nisa 126)

Her şeyin emri onun elindedir. “Eninde sonunda Allah’ın dediği olur.” (Rum 4)

Tüm işlerin tedbiri Allah’ın elindedir. “Göklerin ve yerin gaybını bilmek Allah’a mahsustur. Bütün işler O’na döndürülür. Öyle ise O’na kulluk et ve O’na tevekkül et. Rabbin yaptıklarınızdan habersiz değildir.” (Hud 123)

Rabbimiz, kendisinden başkasına ibadet etmememizi ve başkasının emriyle muhakeme etmememizi emretmiştir. “Hüküm ancak Allah’a aittir. O, kendisinden başka hiçbir şeye tapmamanızı emretmiştir” (Yusuf 40)

Rabbimiz, kendisine ve peygamberine itaat etmemizi emretmiştir. “Allah’a ve Peygambere itaat edin ki size merhamet edilsin.” (Al-i İmran 132)

Rabbimiz güzel ahlakı emretmiş ve kötü ahlaktan ise sakındırmıştır. “Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayasızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.” (Nahl 90)

İyilikte yardımlaşmayı emretmiş ve tüm kötülüklerden sakındırmıştır. “İyilik ve takva (Allah’a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Ama günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah’a karşı gelmekten sakının.” (Maide 2)

Yaratma ve tüm mülkiyet onundur. “Göklerin, yerin ve bunlardaki her şeyin hükümrانlığı yalnızca Allah’ındır. O, her şeye hakkıyla gücü yetendir.” (Maide 120)

Kalpler; mülk ve yaratmanın yalnızca Allah’a ait olduğunu, başkasına ait olmadığını fitrat açısından idrak eder.

De ki: “Eğer biliyorsanız söyleyin: Yer ve yerde bulunanlar kime aittir?”

“Allah’ındır” diyecekler. “Öyle ise siz hiç düşünüp öğüt almaz mısınız?” de. De ki: “Yedi kat göklerin Rabbi, büyük Arş’ın Rabbi kimdir?” “Allah’ındır” diyecekler. “Öyle ise O’na karşı gelmekten sakınmaz mısınız?” de. De ki: “Eğer biliyorsanız söyleyin: Her şeyin hükümrانlığı elinde olan, kendisi koruyan, kendisine karşı korunulamaz olan kimdir?”

“Allah’ındır” diyecekler. “Öyle ise nasıl aldanıyorsunuz?” de. Hayır, biz onlara gerçeği getirdik, fakat onlar kesinlikle yalancıdırlar.” (Muminun 84-90)

Ey insanlar cevap vermez misiniz? De ki: “Ne dersiniz, eğer Allah sizin kulağınızı ve gözlerinizi alır, kalplerinizi de mühürlerse, Allah’tan başka onu size (geri) getirecek ilâh kimmiş?” Bak, biz âyetleri değişik biçimlerde nasıl açıklıyoruz, sonra onlar nasıl yüz çeviriyorlar?” (Enam 46)

Akıl almaz mısınız? De ki: “Ne dersiniz? Allah, üzerinize geceyi kıyamete kadar sürekli kılıyaydı, Allah’tan başka hangi ilâh size bir aydınlık getirir? Hâlâ duymayacak mısınız?” De ki: “Ne dersiniz?

Allah, üzerinize gündüzü kıyamete kadar sürekli kılsaydı, Allah'tan başka hangi ilâh size içinde dinleneceğiniz bir gece getirebilir? Hâlâ görmeyecek misiniz?"

(Kasas 71-72)

Düşünmez misiniz? "Söyleyin; akittiğiniz meniden insanı yaratan siz misiniz, yoksa Biz mi yaratmaktayız?" (Vakia 58-59)

Görmez misiniz? "Söyleyin, ektiklerinizi yerden bitirenler sizler misiniz, yoksa Biz mi bitiriyoruz?" (Vakia 63-64)

Bakmaz mısınız? "İçtiğiniz suya ne dersiniz? Siz mi onu buluttan indirdiniz, yoksa indiren biz miyiz? Dileseydik onu acı bir su yapardık. O hâlde şükretseydiniz ya! Hiç düşündünüz mü yaktığınız ateşi? Onun ağacını siz mi var ettiniz yoksa biz mi? Biz onu bir ders ve çölden gelip geçenlerin istifadesi için yarattık. Öyleyse Yüce Rabbinin adını övgüyle an!" (Vakia 68-74)

Akıl almaz mısınız? "Geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin emrinize verdi; yıldızlar da O'nun emriyle emre hazır kılınmıştır. Şüphesiz bunda, aklını kullanabilen bir topluluk için ayetler vardır." (Nahl 12)

Madem ki yaratan, rızık veren, işleri idare eden ve her şeyi bilen Allah'tır, o halde ibadete layık olan yalnızca O'dur. Zira yaratan, rızıklandıran, her şeyi bilen, her şeye gücü yeten Allah'tır. Diğerleri ise aciz ve zayıftırlar; ne yaratırlar, ne rızık verirler, ne de fayda ve zarara güçleri yeter. "Allah, gizlediklerinizi de, açığa vurduklarınızı da bilir. Allah'ı bırakıp da taptıkları şeyler, yaratılmış olduklarına göre hiçbir şey yaratamazlar. Onlar, diri olmayan cansız varlıklardır! Ne zaman dirileceklerinin de şuuruna varamazlar. Sizin ilâhınız tek bir ilâhtır. Ahirete inanmayanların kalpleri bunu inkâr etmekte, kendileri de büyüklük taslamaktadırlar." (Nahl 19-22)

En iyisini Allah bilir.